

Onderzoeksprogramma Coherent Privaatrecht *Coherent Private Law Research Program*

Jaarbericht 2020 | *Annual Update 2020*

**Universiteit
Leiden**
Rechtsgeleerdheid

Bij ons leer je de wereld kennen

Jaarbericht 2020 | *Annual Update 2020*

Onderzoeksprogramma Coherent Privaatrecht
Coherent Private Law Research Program

**Universiteit
Leiden**
Rechtsgeleerdheid

Inleiding

Beste lezer,

Voor u ziet u het Jaarbericht 2020 van het onderzoeksprogramma [Coherent Privaatrecht](#) van de Leidse rechtenfaculteit. In dit programma wordt onderzoek gedaan rondom privaatrechtelijk relevante thema's. Dat onderzoek is maatschappelijk, theoretisch en praktisch van belang.

In dit jaarbericht hebben we voor u een overzicht opgenomen van bijzondere gebeurtenissen, promoties, oraties, publicaties, congressen, lezingen, advisering, commissiewerk en overig nieuws.

We hopen dat het jaarbericht u een inkijkje geeft in wat we, ondanks de invloed van het coronavirus, zoal hebben gedaan in 2020.

Tycho de Graaf, coordinator

Introduction

Dear reader,

We proudly present the Annual Update 2020 of the [Coherent Private Law](#) Research Program. This research program at Leiden Law School focuses on themes relevant to private law with societal, theoretical and practical implications.

In this Annual Update we present an overview of significant events, PhD ceremonies, inaugural lectures, publications, conferences, talks, consultancy, committee work and other news.

We hope that you will enjoy our update and that it will give you a flavour of the activities we conducted in 2020 despite the impact of the coronavirus.

Tycho de Graaf, coordinator

Inhoud | Contents

Inleiding.....	3
Introduction.....	3
Inhoud <i>Contents</i>	4
Uitgelichte Gebeurtenissen <i>Highlighted Events</i>	5
Promoties en oraties <i>Phd Vivis Vocibus and inaugural lectures</i>	13
Georganiseerde congressen en lezingen <i>Organised Events</i>	18
Publicaties uitgelicht <i>Publications highlighted</i>	23
Wetenschappelijke publicaties <i>Scholarly publications</i>	27
Advisering, Subsidies, Commissiewerk <i>Consultancy, Grants, Committee Work</i>	36
Lezingen <i>Talks</i>	41
Personeel <i>Staff</i>	43

Uitgelichte Gebeurtenissen | *Highlighted Events*

Nieuwe LinkedIn Pagina

Vanaf 2020 heeft het onderzoeksprogramma Coherent Privaatrecht ook een LinkedIn pagina! Om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen binnen ons onderzoeksprogramma en de pagina te volgen klik [hier](#).

Ruben van Uden wint Meijersprijs en Van Wersch Springplankprijs

Ruben van Uden won op 8 januari 2020 de Meijersprijs voor beste, in 2018-2019 gepubliceerd artikel door een PhD fellow van het onderzoeksprogramma Coherent Privaatrecht. Hij won met zijn artikel *‘Oversecurering en vrijgave. Over de werking van de Algemene Bankvoorwaarden bij een overmaat aan zekerheden’*, gepubliceerd in het Tijdschrift voor Insolventierecht 2019/9, afl. 2, p. 70-80. Met zijn artikel eindigde hij ook op de gedeelde eerste plaats van de Van Wersch Springplankprijs voor beste wetenschappelijke publicatie van een actieve en getalenteerde jonge onderzoeker op het gebied van juridisch

onderzoek. Hij won daarmee 5.500 euro, te besteden aan wetenschappelijke activiteiten.

Harold Koster aangetreden als hoogleraar Ondernemingsrecht

Op 1 maart 2020 is **Harold Koster** benoemd tot hoogleraar Ondernemingsrecht bij het Instituut voor Privaatrecht. Harold Koster is werkzaam bij de afdeling Ondernemingsrecht en zijn onderzoek en onderwijs bestrijken het ondernemingsrecht in brede zin. Hij publiceerde onder meer over fusies en overnames, herstructureringen van rechtspersonen en corporate governance vraagstukken. Voorts is hij tevens hoogleraar arbitragerecht aan de Universiteit van Dubai en raadsheer-plaatsvervanger in het Gerechtshof Amsterdam.

Van Gogh beurs verlengd

De Van Gogh Travel Grant werd in 2018 toegekend ten behoeve van de samenwerking tussen het Instituut de Droit Comparé en de onderzoeksgroep Grotius-Pothier. In 2019 werd de Extension Grant toegekend zodat deze samenwerking nog een jaar voortgezet kon worden. De beurs leek in 2020 af te lopen, maar dankzij de bijzondere wetenschappelijke kwaliteiten van het onderzoek is de beurs in 2020 – bij hoge uitzondering – toch verlengd.

Jessie Pool ontvangt Interdisciplinary Activity Grant

Jessie Pool heeft in 2020 van de Young Academy Leiden de Interdisciplinary Activity Grant ontvangen. Hiermee is zij in de gelegenheid gesteld om, in samenwerking met juridische en sociale wetenschappers die ervaring hebben met interdisciplinair onderzoek, een workshop te organiseren die is gericht op het bevorderen van interdisciplinariteit binnen het juridische onderzoek. De workshop had als doel om juridische

onderzoekers te ondersteunen bij het toevoegen van interdisciplinariteit binnen de eigen – veelal dogmatische – onderzoekslijn.

Rikardt Kemp starts PhD research

In 2020, Rikardt Kemp has commenced with his PhD research at the Department of Business Studies of the Leiden Law School. Rikardt's academic interests have always gravitated to topics that relate to technology driven industry disruption and he has recently taken a specific interest in service innovation in law firms. Traditional law firms are being challenged by well capitalized (alternative) legal service

providers, which have technology and process know-how that when coupled with domain expertise and agile, client-

centric Business Models (BM) are increasingly disrupting the legal profession.

The law firm of the future will need to become more agile and entrepreneurial and will need to be augmented with significantly more technology. Law firms are thus facing important strategic choices about their business transformation and whether to engage with existing systems of platforms, communities, and business ecosystems as well as the nature and extent of participation within these systems.

All businesses either explicitly, or, implicitly employ a particular BM that describes the value creation, delivery and capture of the mechanisms it employs. There are various definitions of what a BM is but broadly, as the story that explains how an enterprise works, it can be viewed as a simple description that translates the firm's strategy into a visual blueprint, which comprises of a set of elements (who, what, why and how) and these building blocks describe how a law firm is designed to provide legal services to consumers or businesses.

The current understanding of how law firms design and implement new BMs is limited by a lack of empirical research. The working title for his thesis is 'Business Model Dynamics in the Legal Industry' and the proposed study aims at contributing to our understanding of the BM dynamics in the legal industry with specific reference to the antecedents and barriers for BM change. The BM construct offers a promising route to investigate the managerial and organisational activities and practices through which law firms approach change.

Kimia Heidary starts PhD research

In March 2020, **Kimia Heidary** has commenced with her PhD research at the Department of Business Studies of the Leiden Law School. She is appointed on the research project “An empirical legal examination of online price discrimination, justice, and regulation”. Her current project aims to gain insights into the perceptions and behaviours of consumers, users, and regulatory actors regarding different forms of

online price discrimination and the implications for market regulation.

‘Classic’ price discrimination (e.g. student/senior discounts and quantity discounts) has been around for quite some time. Today, businesses have access to more and more (personal) data, allowing for more insight in consumer behavior and preferences. In theory, this could mean that businesses can divide consumers into even smaller groups and set their prices accordingly. When the outcome is based on personal data or online behaviour, this in itself could be controversial from a legal and/or moral perspective.

Further insight into different forms of online price discrimination (and underlying mechanisms), is needed. From there, the justification by consumers, businesses and regulatory actors with regards to these different types of price discrimination will be examined. In addition, the research aims to gain insight into the antecedents and consequences of these justice perceptions. Do we find some

types of price discrimination to be more fair than others? If so, why? Do we adjust our behaviour accordingly? These findings will allow further examination of the implications for market regulation.

Her supervisors are **Bart Custers**, **Jean-Pierre van der Rest**, and **Helen Pluut**. Kimia has a dual background in law and communication science. She obtained her bachelor’s degree in law from Utrecht University and two master’s degrees, in Persuasive Communication Science from the University of Amsterdam and in Private Law (specialisation in Intellectual Property Rights) from Utrecht University.

Bart Krans sets up a research project on the impact of Covid-19

In April 2020, **Bart Krans** and **Anna Nylund** (The Arctic University of Norway) have set up a research project on the impact of Covid-19 on Civil Justice in various countries. The combined report discusses the impact of the pandemic in fifteen countries and was published online on 27 April 2020. It can be found [here](#).

Ilya Kokorin is awarded the Gold Medal in the 2020 III Prize in International Insolvency Studies

Ilya Kokorin was awarded the Gold Medal in the prestigious competition of the International Insolvency Institute (III), the 2020 Prize in International Insolvency Studies.

His article is titled ‘Intra-group financial support in a crisis: between rescue and abuse’. It discusses ways to facilitate value enhancing intra-group financial transactions (e.g. intra-group loans and cross-guarantees), while establishing necessary safeguards against (group) opportunistic behavior. As more and more enterprise groups experience financial (liquidity) problems (due

to the effects of COVID-19) and may ultimately face insolvency, clear rules enabling (cross-border) intra-group financial support become paramount. The article can be found [here](#).

Vanessa Mak aangetreden als hoogleraar Civiel recht

Vanessa Mak is per 1 oktober 2020 hoogleraar Civiel recht aan de Universiteit Leiden. Zij volgde Jaap Hijma op, die met emeritaat ging.

Vanessa was vanaf 2008 verbonden aan Tilburg University, waar zij in 2014 benoemd werd tot hoogleraar Nederlands en Europees verbintenissenrecht. Vanaf 2017 was zij tevens vice decaan onderzoek aan Tilburg Law School. Eerder was

zij werkzaam als postdoc aan het Max Planck Institut für ausländisches und internationales Privatrecht in Hamburg, en als lecturer aan Oriel College, Oxford. Zij

promoveerde in 2006 aan de University of Oxford op een rechtsvergelijkend onderzoek naar nakomingsacties in het kooprecht.

Het onderzoek van Vanessa richt zich op rechtsvorming in het Europees privaatrecht, in het bijzonder in het contractenrecht. Vragen die daarbij centraal staan zijn: wie maakt regels voor het faciliteren van transacties tussen ondernemingen en consumenten; welk niveau van regelgeving, het nationale of het Europese, is in gegeven gevallen het meest geëigend; en hoe kunnen publiekrechtelijke regels en private regulering op elkaar worden afgestemd? Deze vragen worden nader onderzocht met betrekking tot consumentenmarkten in Europa. Specifieke aandachtsgebieden in dit kader zijn de regulering van de platformeconomie, reguleringsvraagstukken ten aanzien van data en technologie, en financiële dienstverlening aan consumenten. Vanessa Mak heeft breed gepubliceerd over deze onderwerpen in nationale en internationale toonaangevende tijdschriften. Aan het eind van de zomer 2020 verscheen een monografie waarin zij deze thema's beschouwt vanuit rechtspluralistisch perspectief (*Legal Pluralism in European Contract Law*, OUP 2020).

Vanessa geeft op regelmatige basis als expert advies aan nationale en Europese instituties. Daarnaast heeft zij zitting in de redactie van het Tijdschrift voor Consumentenrecht en handelspraktijken (TvC) en de Journal of European Consumer and Market Law (EuCML).

Securing the integrity of financial markets in times of crisis

Since 2020 the Hazelhoff Centre for Financial Law has

a new research programme: “Securing the integrity of financial markets in times of crisis”. With this new research programme, the Hazelhoff Centre for Financial Law intends to engage in the academic debate on market integrity. It takes an inter- and multidisciplinary, as well as a multi-jurisdictional approach, in which the integrity of financial markets and possible regulation to secure it will be critically analysed.

The new research programme builds on the previous research programme “Public and Private Regulation of Financial Markets” that ran from 2017-2019. The new research programme is both more specific, and broader than the former one. It is more specific, as it focuses on the specific objective of securing integrity, i.e. securing safe financial markets. On the other hand, it is broader, as it takes a policy objective as its starting point, rather than a theoretical or systematic approach.

Two new UD's for Empirical Legal Studies

Niek Strohmaier en Gitta Veldt zijn in 2020 gestart als Universitair Docent binnen het project Empirical Legal Studies. Hun aanstellingen vinden plaats in het kader van het sectorplan Rechtsgeleerdheid. In dit kader zijn in maart 2020 Sarah Vandenbroucke en Kimia Heidary al aan hun promotieonderzoeken begonnen.

Niek en Gitta zullen zich de komende jaren committeren aan het doen van empirisch-juridisch onderzoek binnen het thema ‘Markt, gedrag en de regulerende rol van het recht’ en de doorontwikkeling van ELS op de faculteit.

Op 1 juli 2020 verdedigde Niek zijn proefschrift met de titel ‘Making sense of Business Failure: A social psychological perspective on financial and legal judgments in the context of insolvency’. Niek zal zijn reeds ingezette lijn van onderzoek voortzetten. Deze lijn ziet met name op biases (i.e., vooringenomenheden) in juridische oordeelsvorming en besluitvorming. Veel van die oordelen en beslissingen zijn relevant voor het reguleren van (financiële) markten. Middels empirisch onderzoek wil Niek bijdragen aan het debat over de regulerende rol van het recht. Hoe bijvoorbeeld kunnen marktregulerende mechanismen dusdanig ingericht worden dat de kans op cognitieve biases en andere imperfecties van juridische besluitvorming minimaal is? “Ik ben zeer enthousiast over de ontwikkelingen op onze faculteit op het gebied van ELS en zie ernaar uit om hier onderdeel van uit te maken en mijn steentje bij te dragen.”

Gitta verdedigde op 10 juni 2020 met succes haar proefschrift. Zij heeft in haar promotieonderzoek bekeken wat de betekenis is van Europese productnormen bij privaatrechtelijke normstelling. In haar nieuwe rol zal zij onderzoeksplannen ontwikkelen die zien op het empirisch bestuderen van de daadwerkelijke effecten (en effectiviteit) van het privaatrecht. Zo valt te denken aan het effect van

dreigende productaansprakelijkheid op het gedrag van marktdeelnemers. En door wat soort factoren laat een distributeur zich leiden bij de beslissing tot wel of niet terugroepen van producten?

Leidse studenten nemen deel aan uniek IE-Legal Forum in prejudiciële procedure bij de Hoge Raad

Charlotte Vrendenbarg, Dirk Visser en Menno Bruning van het onderzoeksprogramma Coherent Privaatrecht hebben een voor Nederland uniek rechtswetenschappelijk forum gecoördineerd bestaande uit studenten Intellectueel Eigendomsrecht van de Universiteit Leiden, de Rijksuniversiteit Groningen, de Universiteit van Amsterdam, de

Vrije Universiteit en King's College London. Deze studenten hebben de rechtsvragen onderzocht en beantwoord die in de handelsnaamrechtelijke zaak van **DOC Dairy Partners tegen Dairy Partners** aan de Hoge Raad zijn voorgelegd. Op 1 juli 2020 zijn de bijdragen in de vorm van schriftelijke opmerkingen namens het *IE-Legal Forum* door Menno Bruning (tevens *cassatieadvocaat*) ingediend bij de Hoge Raad.

Achtergrond

Het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden heeft in een prejudiciële procedure bij beschikking van 4 oktober 2019 als rechtsvragen ter beantwoording voorgelegd of, en zo ja onder welke eventuele voorwaarden, de Handelsnaamwet bescherming verleent aan handelsnamen die (in meer of mindere mate) beschrijvend zijn of onderscheidend

vermogen missen. Deze zaak is tussen partijen geschikt. Op de voet van art. 392 lid 9 Rv heeft de Hoge Raad besloten om niettemin de rechtsvragen te beantwoorden en heeft daarvoor eerst aan 'eenieder' de **gelegenheid** geboden tot het maken van schriftelijke opmerkingen.

Leidse inzendingen

Een selectiecommissie bestaande uit wetenschappers en advocaten op het gebied van het intellectueel eigendomsrecht, waaronder Charlotte Vrendenbarg en Dirk Visser, heeft vervolgens op ie-forum.nl een oproep gedaan aan alle Nederlandse IE-studenten hun zienswijze in te zenden. Naar aanleiding daarvan heeft zich voor het eerst in Nederland een rechtswetenschappelijk forum gevormd bestaande uit IE-studenten die individueel en samen de voorliggende rechtsvragen hebben onderzocht en beantwoord. De geselecteerde inzendingen zijn op 1 juli 2020 als schriftelijke opmerkingen in de prejudiciële procedure ingediend bij de griffie van de Hoge Raad. De Leidse inzendingen zijn van Ole Cohen, Pieter de Kanter, Noa Naaman, Emma Stok en Richard Trouborst.

Naar Amerikaans voorbeeld

In de Verenigde Staten van Amerika is het gebruikelijk dat de beantwoording van rechtsvragen in zaken die bij de Supreme Court aanhangig zijn, in en buiten het reguliere onderwijs aan de Universiteiten door wetenschappers en studenten in zogeheten '*legal forums*' worden voorbereid en doorgedacht. Bijdragen vanuit de rechtswetenschap worden verwerkt in zogeheten '*briefs*'. De betrokken Leidse medewerkers hopen van harte dat het initiatief navolging vindt in Nederland.

Marijke Veerman starts PhD research

In 2020, [Marijke Veerman](#) has started her PhD project. Marijke graduated from Leiden Law School in 2018 and holds a master's degree in criminal law. After graduation, Marijke has worked for the Bureau for Criminal Law Studies of the Public Prosecution Service (Wetenschappelijk Bureau van het Openbaar Ministerie) and as a junior lecturer for the Institute of Criminal Law and Criminology at Leiden Law School.

As of 1 September 2020, Marijke has been affiliated with both the Institute of Private Law and the Institute of Criminal Law and Criminology. Her PhD project is part of the research project ‘[Conflictoplossende Instituties](#)’ (COI). The COI-project focuses on two main themes: sustainable justice and the courtroom as a ‘social arena’. The first theme aims to investigate how the judiciary can give substance to public expectations, by focusing on three components: accessibility, judicial protection and effective conflict resolution. The second theme concentrates on the role of the judge as a problem solver in politically and socially sensitive cases. In her PhD project, Marijke will focus on the difficulties courts may face when subjecting multinational companies to measures of law enforcement. Cases involving multinational companies are often thrown out (because of a lack of jurisdiction for example) or are settled outside of the courtroom (in private settlements, arbitration and settlements with the Public Prosecution Service). The (perceived) untouchability of multinational companies not only regularly leads to

public outcry, but it also compromises the legitimacy and effectiveness of courts. This research project aims to investigate the possible causes for the (perceived) untouchability of multinational companies for courts and the desirability of extrajudicial methods of settling cases involving multinationals. It will be conducted under the supervision of [Matthias Haentjens](#) and [Jan Crijns](#).

Afscheid Jaap Hijma

Op 9 oktober 2020 stonden we stil bij het afscheid van [Jaap Hijma](#) op het tijdstip waarop hij ons in het Groot Auditorium zou hebben toegesproken. Tijdens deze feestelijke bijeenkomst, in aanwezigheid van de rector en de decaan, werd Jaap online uitgezwaaid via Kaltura en werd hem door zijn vrouw een *liber amicorum* met de titel ‘Sluitertijd’ overhandigd. Het boek was samengesteld door [Clementine Breedveld-de Voogd](#), [AG Castermans](#), [Bart Krans](#) en [Annelieke Wissink](#). [Willem van Boom](#) was voorzitter van de bijeenkomst.

Successful digital book launch of ‘Legal Pluralism in European Contract Law’

On 20 November 2020, the digital book launch of *Vanessa Mak's Legal Pluralism in European Contract Law* was held. At the start, Vanessa introduced the theme and summarised the main conclusions of the book, followed by comments from the two panelists: Prof. Ralf Michaels (Max Planck Institute for comparative and international private law, Hamburg) and Prof. Charlotte Pavillon (University of Groningen). Afterwards,

there was a chance for the audience to ask questions and to comment on the book and the discussion between the panelists and Vanessa.

Promoties en oraties | *Phd Vivis Vocibus and inaugural lectures*

Promotie Paula Kemp

Op donderdag 23 januari 2020 is **Paula Kemp** gepromoveerd tot doctor in de Rechtsgeleerdheid op haar proefschrift 'Enforced performance of commercial sales contracts in the Netherlands, Singapore and China'. Het proefschrift gaat in essentie over de afdwingbaarheid van niet-geldelijke afspraken. Daarbij is gekeken naar de verschillen in de weging van het belang van een koper bij het kunnen afdwingen van correcte

nakoming en de bescherming van het belang van de verkoper. Tevens is aandacht besteed aan de uitgangspunten zoals neergelegd in het Weens Koopverdrag en vier internationale 'Principles' (PICC, PECL, DCFR en PACL).

Promotie Hans-Jan van Kralingen

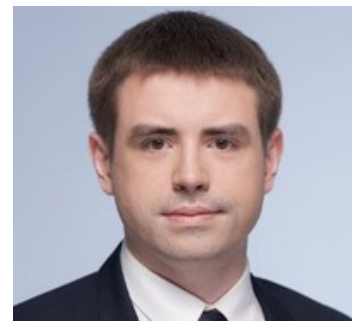
Op 26 februari 2020 heeft **Hans-Jan van Kralingen** zijn proefschrift 'De ondeelbaarheid van het pand- en hypotheekrecht; deconstructie van een leerstuk' met succes verdedigd. In het onderzoek wordt door middel van rechtshistorisch en rechtsvergelijkend onderzoek ingegaan op de achtergrond en betekenis van de ondeelbaarheid van pand en hypotheek. In het onderzoek wordt onder meer aandacht besteed aan

het Romeinse recht, de receptie van het Romeinse recht in de Middeleeuwen, het Franse recht en het Nederlandse recht.

Promotie Ivan Romashchenko

On 1 April 2020, **Ivan Romashchenko** successfully defended his doctoral thesis on 'Related party transactions and corporate groups: When Eastern Europe meets the West'

In a market environment where economic actors conduct themselves as diligent and conscientious managers, the regulation of related party transactions (RPTs) would be largely irrelevant. Unfortunately, the corporate reality is far from an ideal world that is innocent of market abuse and corporate fraud. It remains necessary to protect minority shareholders from the wrongdoings of majority shareholders and to protect all shareholders from opportunistic managerial behaviour. This research provides in-depth analysis of how and to what extent RPTs are covered by existing legal requirements on capital protection and corporate group regulation, highlighting experiences and strategies adopted in Germany, Poland, and the Netherlands as examples for Eastern European countries and in particular Ukraine.

Promotie Maral Darouei

On 9 June 2020, [Maral Darouei](#) defended her dissertation ‘Managing a sustainable career in the contemporary world of work: Personal choices and contextual challenges’.

In this dissertation, four empirical chapters that study the consequences of a number of contemporary career choices made by the individual are

undertaken, such as working from home and becoming self-employed, and the influence of supervisors and society on sustainable careers. In addition, this thesis sheds light on the challenges that certain minority group members face in building a sustainable career. The findings in the dissertation demonstrate that contemporary work forms, such as working from home, have the potential to promote sustainable careers but only if supervisors support individuals’ decisions. Moreover, this dissertation shows that women and non-parents may face greater challenges in crafting a sustainable career. All in all, the findings of this thesis are of value to individuals who are concerned with managing a sustainable career and to organizations and policy-makers facing the challenge of promoting career sustainability.

Promotie Gitta Veldt

Op 10 juni 2020 verdedigde [Gitta Veldt](#) haar proefschrift over de Europese productnormen en privaatrechtelijke normstelling.

Het Europese non-foodproductveiligheidsrecht bevat productnormen die veelal als publiekrechtelijk worden bestempeld. Bij de harmonisatie gebruikt de Europese wetgever verschillende soorten productnormen, namelijk bindende eisen in richtlijnen en verordeningen en niet-bindende Europese normalisatienormen. De literatuur neemt aan dat Europese productnormen ook invloed kunnen hebben op de privaatrechtelijke normen die gelden in rechtsverhoudingen tussen bijvoorbeeld de eindgebruiker van het product en andere partijen in de handelsketen, alsmede tussen concurrenten.

Dit onderzoek beantwoordt de vraag wat de exacte betekenis is van Europese productnormen voor privaatrechtelijke normstelling. Wanneer is een productnorm slechts een van de relevante omstandigheden van het geval bij de formulering van een privaatrechtelijke norm? Wanneer vult een productnorm een privaatrechtelijke norm grotendeels in, in de zin dat de productnorm het uitgangspunt vormt? Van welke omstandigheden en factoren is deze betekenis afhankelijk?

Het onderzoek biedt de lezer een nadere introductie in het wat onderbelichte Europese productveiligheidsrecht en beantwoordt de hoofdvraag aan de hand van een Europeesrechtelijk, institutioneel en privaatrechtelijk perspectief. De privaatrechtelijke analyse ziet op de belangrijkste Nederlandse rechtsgronden voor doorwerking van productnormen en bevat rechtsvergelijking met het

Engelse en Duitse recht. Bovendien vindt een uitvoerige analyse van Nederlandse feitenrechtspraak plaats om te zien hoe feitenrechters in de praktijk met productnormen bij de invulling van privaatrechtelijke normen omgaan. Het onderzoek besluit met een overzicht van gezichtspunten die behulpzaam kunnen zijn bij het beoordelen van de betekenis van productnormen voor privaatrechtelijke normstelling in concrete gevallen.

Promotie Niek Strohmaier

Op 1 juli 2020 verdedigde **Niek Strohmaier** zijn proefschrift met de titel “Making sense of business failure: A social psychological perspective on financial and legal judgments in the context of insolvency”. Het proefschrift van Niek bevat verschillende empirische studies op het raakvlak van recht, psychologie en (rechts)filosofie. Het is daarmee een heus Empirical Legal Studies-proefschrift. Hieronder is de samenvatting te lezen.

The fate of a company and its directors in (near) insolvency situations is for an important part in the hands of financiers and legal professionals. Financiers need to assess the causes of the company’s decline as well as its future outlook, in order to establish whether refinancing makes sense or whether liquidation would be more economical. In insolvency proceedings, legal professionals also need to determine the causes of the company’s demise, as company directors risk being held personally liable if mismanagement is considered an important cause of the company’s downfall.

Given the potentially adverse consequences of faulty judgments made by these parties, it is of utmost importance that a company’s decline and its directors’ actions are accurately assessed. Importantly, advances in psychological science have pointed out that humans are susceptible to so-called cognitive biases that can obfuscate otherwise sound judgments. This dissertation investigates to what extent cognitive biases cloud financiers’ and legal professionals’ judgments and aims to further our understanding of these biases.

In this dissertation, evidence is presented showing that both financiers and legal professionals can succumb to a range of biases, and it is suggested that moral judgments can play an important role in causing some of these biases. The dissertation concludes with a discussion on the implication of the findings for legal scholarship and legal practice.

Promotie Ruben de Graaff

Op woensdag 9 september 2020 is **Ruben de Graaff** online én in het echt gepromoveerd tot doctor in de Rechtsgeleerdheid op zijn proefschrift *Concurrence in European Private Law*. Hierbij een korte samenvatting: “In the multi-level legal order, it is not unusual for a legal relationship between private parties to be governed by multiple Union rules on, for instance, non-discrimination, free movement, competition and the internal market more broadly. Nor is it uncommon that, on the face of it, national private law creates rights and duties

as well. In such situations of concurrence, the questions that arises is whether the interested party may elect the rule of his choice. Is he entitled to choose the rule which appears to him to be the most advantageous? This book offers a scheme of analysis by which this question can be debated and solved. Inspired by the experiences gained from examining several national systems of private law, the book starts from the premise that each rule, however founded, should be realised to the greatest extent possible. In principle, the existence of one rule does not, therefore, affect the scope of application of another rule. The book demonstrates that this principle also runs through the texts adopted by the Union legislature and through the judgments delivered by the Court of Justice of the EU. It makes a clear case that the substance of the rules should be decisive, and not merely their formal relationship.”

Promotie Arianne de Leeuw

Scheiding van zeggenschap en belang in de familiesfeer

Arianne Elisabeth de Leeuw

Op 1 oktober 2020 verdedigde Arianne de Leeuw (afdeling Notarieel recht) haar proefschrift, getiteld ‘Scheiding van zeggenschap en belang in de familiesfeer’. Arianne heeft onderzocht in hoeverre het met bepaalde rechtsfiguren ((testamenteair) bewind, certificering en trusts / afgezonderde particuliere vermogens) mogelijk is om een duurzame scheiding tussen de juridische zeggenschap over en het economische belang bij vermogen te realiseren. Voorts onderzocht zij wat de fiscale gevolgen van toepassing van deze rechtsfiguren zijn, met een focus

op de inkomstenbelasting en schenk- en erfbelasting. Frans Sonneveldt was de promotor van Arianne.

Promotie Kartica van der Zon

Op 8 oktober 2020 verdedigde Kartica van der Zon haar proefschrift getiteld ‘Pleegrechten voor kinderen’. Het onderzoek ziet op de kinder- en mensenrechten van kinderen die in het kader van een ondertoezichtstelling in een pleeggezin zijn geplaatst. Geconcludeerd wordt dat de letterlijke tekst van de nationale wet- en regelgeving doorgaans niet in strijd is met kinder- en mensenrechten. Toch hebben pleegkinderen in veel gevallen geen effectieve mogelijkheid om zich op hun recht te beroepen, juist op die momenten waarop hun rechten niet worden nageleefd.

In het onderzoek worden daarom concrete aanbevelingen gedaan om de nationale wet- en regelgeving aan te passen. Promotoren waren Mariëlle Bruning en Ton Liefwaard.

Promotie Shuai Guo

On 17 November 2020, Shuai Guo successfully defended his doctoral thesis on ‘Recognition of foreign bank resolution actions’. Shuai investigated what the legal framework for recognition of foreign bank resolution actions should be. It aims to fulfil the current gap in legislative actions and scholarly research on the issue of cross-border bank resolution and attempts to formulate rules that would

facilitate resolution actions effective across borders so as to achieve the ultimate goal of a global orderly resolution for banks. This dissertation conducts both normative and positive analysis and compares three jurisdictions, namely, the European Union, the United States and China. Building on the traditional legal doctrines of private international law, financial law and insolvency law, this dissertation proposes ten principles that should apply in recognition of foreign bank resolution actions.

Promotie Bernadette Muscat

Op 1 december 2020 verdedigde Bernadette Muscat haar proefschrift 'Insolvency Close-out Netting: A comparative study of English, French and US laws in a global perspective': "This comparative study has as its central theme insolvency close-out netting provisions, a core aspect of financial netting agreements. It takes as a point of departure the fact that close-out netting developed as a market tool under the *lex mercatoria*,

as defined in this study, which should be given recognition "in accordance with its terms". This study compares the development of three national close-out netting regimes, namely English law being a common law jurisdiction, France as a civil law jurisdiction and US as a hybrid

(common/civil law) jurisdiction. This choice of jurisdictions is intended to bring out contrasts in the philosophy and precepts of their diverse legal systems. The study takes a holistic view of the effect of various aspects of the recognition of close-out netting, primarily by comparing close-out netting to the analogous concept of set-off, by considering its interaction with mandatory insolvency law and the fulfilment of state insolvency goals, and, lastly, by gauging the impact of national resolution regimes on the exercise of close-out netting rights resulting from the pursuit of cross-border public interest objectives such as financial stability and systemic risk. The result serves to demystify stereotypes of creditor-friendliness jurisdictions typically associated with common law jurisdictions and to reveal the adaptability of modern legislators in civil law countries to remain competitive in the market." De promotoren waren Matthias Haentjens en Bob Wessels.

Do's and don'ts when publishing in reputable journals. How to deal with copyrights, exclusivity, embargo periods & open access?

On 6 March 2020, Dirk Visser enlightened us on the do's and don'ts when publishing in reputable journals from an intellectual property law perspective. During this interactive session, transfer, exclusive and non-exclusive licensing were discussed, as well the pro's and con's of golden open access, green open access, embargo periods and article processing charges. It was also insightful to hear when the so-called Taverne open access right does and does not apply and how the VSNU interprets this right. Dirk and the attendees enthusiastically shared experiences they had with publishers when negotiating publishing agreements, and what market practice is and should be. Next to researchers of our research program Coherent Private Law, researchers of Leiden Law School's other research programs as well as employees of Leiden's Centre for Digital Scholarship (CDS) were present.

Morshed Mannan gives guest lecture in New York

On 4 March 2020, Morshed Mannan gave a remote guest lecture (at midnight!) at The New School in New York City,

as part of a new Spring semester course at that university entitled: "Who Owns the World? Cooperative Alternatives to Surveillance Capitalism Now!" run by Dr. Trebor Scholz (<https://www.whoownstheworld.org/>). The speakers on this course include academics, lawyers, journalists, domestic workers and US policy makers. Morshed's one hour lecture, "Solidarity on the Blockchain", discussed the politics of solidarity, solidarity businesses (e.g. worker cooperatives) and blockchain technology before turning to the recent phenomenon of cooperatives using blockchain technology.

The screenshot shows a Zoom meeting interface. The main content is a slide titled "Solidarity & the Solidarity Economy". The slide content includes:

- What is meant by a 'Solidarity Economy':
 - The pursuit of economic activities but guided by principles and practices relating to participation, democracy, sustainability and solidarity (Isakoff & Schor, 2012)
 - It does not clarify what solidarity is, due to its different uses by different traditions (e.g. republicanism, Marxism, anarchism, Catholicism, etc.)
 - Includes cooperatives but also mutual societies, foundations, associations and other non-profit entities.
- Conceptualizing Solidarity:
 - Its management attitudes: "shared membership characterized by mutual care and mutual respect, that is, a sense of belonging motivated by a commitment to human dignity—'to love one's neighbor as oneself'" (Schor, 2012, p. 123)
 - It involves the search for alternatives and a rejection of a world comprised of primarily self-centered, atomized individuals (Hart, 2012, p. 4)
 - "True" solidarity, among other things, involves the existence of trust (Chelton, 2012) or can even be acquired with time (Chelton, 2012, p. 123)
 - Includes solidarity requires the capacity for self-check (Hart, 2012, p. 140)

The slide also features a small image of a colorful poster with the text "COOPERATIVE ECONOMY" and "SOLIDARITY".

The Zoom meeting controls at the bottom show the following information:

- INSTITUTE FOR THE COOPERATIVE MOVEMENT
- THE NEW SCHOOL
- LIVESTREAM BY Internet Society US New York Chapter
- Morshed Mannan

This allows the presentation of a paradox: if solidarity is premised on trust, personal risk taking, local familiarity and the consideration of mutual well-being, how can organizations seeking to cultivate a solidaristic enterprise do so, while using a technological infrastructure that is transnationally dispersed, calls upon a global community, is premised on mutual suspicion and the displacement of trust? The remainder of the lecture was devoted to

‘dissolving’ this paradox by examining particular efforts at (off-chain) multi-stakeholder cooperative governance and the strengthening of (on-chain) governance through the adoption of certain technical measures.

Tim Verdoes en Jelle Nijland op online conferentie

Tim Verdoes (bedrijfswetenschappen) en Jelle Nijland (Ondernemingsrecht) hebben op 3 april 2020 een bijdrage geleverd aan een online conferentie. De *International Conference on Social Sciences* (Amsterdam 3-4 april 2020) heeft vanwege het Coronavirus digitaal plaatsgevonden. De titel van de

presentatie was *‘Hostile Takeovers: Desirable or Dangerous? A survey study into the circumstances under which hostile takeovers in the Netherlands are (un)permissible’*.

Mariëlle Bruning Expert Council of Europe

The Council of Europe is currently implementing its Strategy for the Rights of the Child (2016-2021), one of the priority areas of which is “a life free from violence for all children”. In the biennium 2020-2021, the implementation of the Strategy is overseen by the Steering Committee for the Rights of the Child (CDENF), and, as regards priority area 3, guided by the Group of Experts on responses to violence against children (CDENF-GT-VAE). The issue of mandatory reporting obligations and mechanisms had

been identified as a priority theme. The Council of Europe is currently developing through the CDENF and its working group, CDENF-GT-VAE, a non-binding instrument or tool containing relevant guidance for member states on systems for professionals to report violence against children.

Mariëlle Bruning prepared a discussion paper on mandatory reporting of violence against children for the Group of Experts of the Council of Europe and presented her main findings and recommendations in a presentation on 23 June 2020 at the first meeting of the working group. She has continued supporting the work of the working group in the area of mandatory reporting throughout 2020 and helped the group select and follow a specific approach in its work ahead to the development of non-binding instruments or tools with regard to reporting systems to respond to violence against children.

SASE conferentie 18-21 juli 2020: The multifaceted relationship between value and the firm

Tim Verdoes (Bedrijfswetenschappen), Jelle Nijland en Gert-Jan Boon (beiden Ondernemingsrecht) hebben op 20 juli 2020 een bijdrage geleverd aan de online conferentie *Society for the Advancement of Socio-Economics (SASE, “Amsterdam”, 18-21 July 2020)*. Deze conferentie heeft vanwege de uitbraak van het Coronavirus digitaal plaatsgevonden. De presentatie was getiteld ‘The

multifaceted relationship between value and the firm: a dialectic and eclectic approach to corporate governance’.

Webinar on Blockchain Governance

On 13 August 2020, **Morshed Mannan** presented his article, ‘Blockchain as a Confidence Machine: The Problem of Trust and Challenges of Governance’ (*Technology in Society*, Vol. 62, 2020), co-authored with Dr. Primavera de Filippi and Dr. Wessel Reijers, at a webinar on Blockchain Governance organized by the Paraná Bar Association (OAB Paraná)- a regional section of the Brazilian Bar

Association. The other panelists were prof. Filippo Zatti (University of Florence) and Sophie Nappert, a Canadian arbitrator based in London. The webinar benefited from the engagement of a few hundred participants from the Brazilian Bar, through Zoom, Facebook and Youtube. The webinar can be seen [here](#).

Webinar ‘The Insolvency of Crypto-Exchanges: Risks and Challenges’

On 17 September 2020, **Matthias Haentjens**, **Ilya Kokorin** and **Tycho de Graaf** gave a webinar titled ‘The Insolvency of Crypto-Exchanges: Risks and Challenges’. The webinar was organized by the National University of Singapore (NUS). The paper which served as a basis for this webinar resulted from a fruitful cooperation between members of our financial and civil law department in furtherance of the Digital Assets Project that was initiated by Louise

Gullifer, Jennifer Payne and Guy Morton of the Commercial Law Centre of Harris Manchester College in Oxford. The paper deals with many different aspects of banking, insolvency, property and private international law, is scheduled to appear in the October-November issue of the *Singapore Journal of Legal Studies* and has been published as a working paper on SSRN [here](#). The webinar was attended by approximately 65 participants and was given instead of a presentation at a conference which was set to take place in Singapore in March 2020, but was cancelled due to Covid-19.

Presentation about the risks of crypto investing

On 18 September 2020, **Matthias Haentjens** gave a presentation on a panel during a two-day conference organized by UNIDROIT on Digital Assets and Private Law. The conference was intended to serve as an exploratory workshop to investigate possible issues to include in a supra-national private law instrument on digital assets. Matthias spoke about the risks a crypto-

investor may face when his crypto-custodian falls insolvent, and suggested solutions to these risks. His presentation built on the paper written together with Ilya Kokorin and Tycho de Graaf.

Gert-Jan Boon spreekt op conferentie European Law Institute

Op 10 september 2020 heeft Gert-Jan Boon deelgenomen aan een panel tijdens het jaarcongres van het European Law Institute (ELI). Daarbij werd het boek *Rescue of Business in Europe* gepresenteerd aan Prof. Ignacio Tirado (Universidad Autónoma de Madrid, Spanje; tevens secretaris-generaal UNIDROIT). Het boek bevat de resultaten van een onderzoeksproject onder leiding van Bob Wessels en Stephan Madaus, waarbij Gert-Jan ook nauw betrokken was. Voor meer informatie over het onderzoeksproject klik [hier](#).

Preadvies Alex Geert Castermans

Op 20 november 2020 presenteerde AG Castermans zijn concept preadvies voor de leden van de Vereniging voor Aansprakelijkheids- en schadevergoedingsrecht, samen met Gerbrant Snijders, lid van de Hoge Raad. Het thema was de gelede normstelling in het aansprakelijkheidsrecht. Gerbrant Snijders besprak het onderscheid tussen privaatrecht en publiekrecht. AG's preadvies heeft als titel "De burger en de betamelijkheidsnorm". Hij verkende de grenzen aan het

werken met de betamelijkheidsnorm van artikel 6:162 BW. Vanuit het perspectief van de noodzakelijke betrokkenheid van de burger bij het zoeken naar betamelijkheidsnormen (deel I), onderzocht hij eerst de ruimte voor betamelijkheidsnormen in een context die ook voorwerp is van wettelijke regelgeving (deel II). Centraal stond de vraag of ingevolge de arresten Bosentan en Mathilda terughoudendheid moet worden betracht bij het gebruik van de betamelijkheidsnorm. In deel III ging hij in op de betekenis van *soft law* voor de inhoud en reikwijdte van betamelijkheidsnormen (deel III). Daarin benadrukte hij het feitelijk karakter van *soft law*: welke feitelijke vragen zouden moeten worden onderzocht voordat *soft law* kan worden aangewend om de betamelijkheidsnorm in te vullen. De concept-preadvies zijn bewerkt tot een boek dat na de kerst 2020 is verschenen.

Presentatie Stijn Voskamp voor het ministerie van OCW

Op 30 november 2020 heeft Stijn Voskamp een online presentatie gegeven voor ongeveer 30 juristen werkzaam bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De presentatie maakte onderdeel uit van een Actualiteitencursus over het Onderwijsrecht en in het dagdeel van haar bijdrage heeft Stijn de aansprakelijkheid van

onderwijsinstellingen besproken. Vragen als ‘wie is de aansprakelijk te stellen partij?’, ‘welke grondslagen voor aansprakelijkheid dienen zich aan?’, ‘in hoeverre rust er op scholen een zorgplicht voor leerlingen en studenten?’ en ‘wat is het toetsingskader van de rechter?’ passeerden de revue.

Publicaties uitgelicht | *Publications highlighted*

Enforced performance of commercial sales contracts in the Netherlands, Singapore and China

When commercial parties conclude a contract for the sale of goods, their main objective is to exchange the subject goods for the agreed purchase price. The civil law and common law traditions have adopted the notion that these contractual promises are binding and each has put in place specific instruments to protect the interests of both parties. However, while the civil law tradition protects the interest in actual performance of the assumed obligations with a right to enforced performance, the common law tradition perceives the availability of enforced performance as a rarity. In her research [Paula Kemp](#) explores the Dutch, Singapore and Chinese viewpoints on this issue by analysing the extent to which respective contract law principles balance out the interests of parties to a commercial sales contract in their principles surrounding the enforceability of performance obligations, and also how domestic solutions correlate to the approaches taken by global and regional sales and contract law instruments. The main focus of this undertaking is to address the fundamental differences in approach to safeguarding the buyer's performance interest in obtaining the very thing it bargained for, and the seller's interests in protection against unjustifiable consequences of awarding a claim for enforced performance.

- [Kemp P.C.M.](#) (23 januari 2020), *Enforced performance of commercial sales contracts in the Netherlands*,

Singapore and China (Dissertatie. Institute of Private Law, Leiden Law School, Leiden University). Den Haag: Eleven International Publishing. Promotoren: H.B. Krans, M.H. Wissink.

Procedural Autonomy Across Europe

In February 2020 the book *Procedural Autonomy Across Europe* (published by Intersentia) was published. The book (edited by [Bart Krans](#) and Anna Nylund (Norway) results from a seminar that Bart Krans organized in Leiden in November 2018 and contains contributions from 10 countries. The book concerns the Procedural Autonomy of Member States in the light of EU-law in civil cases.

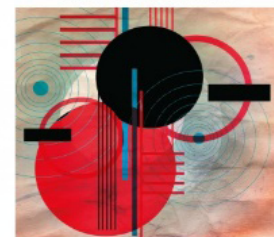
- [Krans H.B.](#) & Nylund A. (2020), *Aspects of Procedural Autonomy*. In: Krans H.B., Nylund A. (Eds.) *Procedural Autonomy Across Europe*. Mortsel: Intersentia.

Ilya Kokorin on insolvency jurisdiction rules and practices

Insolvency law is driven by various policy considerations. This is why, as opposed to the domain of contract law, the room for private regulation in insolvency has always

Procedural Autonomy Across Europe

Bart Krans and Anna Nylund (eds.)

INTERSENTIA

been limited. The ‘choice’ of an insolvency jurisdiction is not an exception. Since the adoption of the first European Insolvency Regulation (EIR) in 2000, determination of the international insolvency forum has been determined by the presence of the debtor’s centre of main interests (COMI). Conceptually, COMI

cannot be controlled or chosen by the parties (debtors and creditors). In this paper [Ilya Kokorin](#) argues that there are situations in which COMI fails to make international insolvency jurisdiction ascertainable or efficient. These include investment in capital markets, groups of companies, decentralised management and platform-based business models. The changing commercial environment in which companies operate, the rising power of (certain groups of) creditors and the thrust towards rescuing ailing companies have led to the emergence of different mechanisms of private nature that allow (partial) regulation of the insolvency process. This paper attempts to make sense of this development and explore whether a conceivable shift to a contractual paradigm in insolvency has manifested itself in insolvency jurisdiction rules and practices in Europe.

- [Kokorin I.](#) (2020), *Contracting Around Insolvency Jurisdiction: Private Ordering in European Insolvency Jurisdiction Rules and Practices*, in: V. Lazi and S. Stuij (Eds.) *Recasting the Insolvency Regulation: Improvements and Missed Opportunities*, Short Studies in Private International Law, T.M.C. Asser Press, p. 21-58

[Ilya Kokorin on modern insolvency law instruments](#)

Modern insolvency law instruments recognise the specificity of enterprise group insolvencies, premised on the existence of close operational and financial links between group members. It is widely accepted that maximisation of insolvency estate value and procedural efficiency depend on coordination of insolvency proceedings opened with respect to group entities. Yet in insolvency, group members retain their own insolvency estates and pools of creditors. This is based on the traditional company law principle of entity shielding. Active communication and cooperation between insolvency practitioners and courts do not sit well with the separate (atomistic) nature of insolvency proceedings, as well as different and oftentimes conflicting interests of creditors in such proceedings. As a result, communication and cooperation may be restricted in a situation of conflicts of interest.

In this article, [Ilya Kokorin](#) explores how in the context of group distress the risks arising from conflicts of interest can be controlled and mitigated, while ensuring efficient cross-border cooperation and communication to the maximum extent possible. He concludes that both the likelihood and significance of conflicts of interest correlate with the degree of procedural coordination. Therefore, conflict mitigation tools and strategies need to be tailor-made and targeted at a specific level and coordination mechanism.

- [Kokorin I.](#) (2020), *Conflicts of interest, intra-group financing and procedural coordination of group insolvencies*, *International Insolvency Review*.

The Failed Hopes of Disintermediation: Crypto-Custodian Insolvency, Legal Risks and How to Avoid Them

Matthias Haentjens, Tycho de Graaf and Ilya Kokorin have completed a paper titled ‘Crypto-custodian Insolvency, Legal Risks and How to Avoid Them’. In it, they explore the legal risks involved in depositing cryptocurrency with cryptocustodians such as crypto-exchanges. The research for this paper was challenging and intellectually rewarding because first a technical understanding of bitcoin mechanics needed to be gained and explained (which involved buying and transferring bitcoins to each other), and then various legal and intertwining aspects of financial, private international, property and contract law were researched, analysed, discussed and written down. The paper was prepared in the context of an Oxford project on digital assets and the authors presented their initial findings in Oxford on 26 June 2019. The paper was subsequently revised and due to be presented at a conference in Singapore in March 2020. Unfortunately, that conference did not take place as scheduled, due to measures related to Covid-19. The paper is published in the October-November edition of the Singapore Journal of Legal Studies and a working version of it has been published on SSRN [here](#). Blogs on this article have also been posted on [Machine Lawyering](#) and the [Oxford Business Law Blog](#).

- Haentjens M., Graaf T.J. de & Kokorin I. (2020), The Failed Hopes of Disintermediation: Crypto-Custodian Insolvency, Legal Risks and How to Avoid Them, Singapore Journal of Legal Studies 2020 (October-November).

Privaatrecht en markt

In 2020 is het nieuwe boek ‘Privaatrecht en markt’ van Willem van Boom uitgekomen. In een uitgebreid [interview](#) vertelde Willem over zijn boek en op de achterkant ervan staat het volgende: “In onze samenleving vindt veel van het maatschappelijk verkeer plaats op markten, waar uitwisseling van geld, goederen en diensten plaatsvindt. Op die markten gelden altijd spelregels. Het Nederlandse vermogensrecht is onderdeel van die spelregels. Maar er zijn ook nog heel veel andere regels buiten het privaatrecht die ook gelden. Welke zijn dat? Hoe werken die andere regels uit op vermogensrechtelijke leerstukken? En hoe werkt dat vermogensrecht op zijn beurt uit op die betreffende markt? Wat is de verhouding tussen het vermogensrecht en die andere regels? Zijn sommige regels beter dan andere, en hoe bepalen we dat? Over die vragen gaat dit boek. Het laat zien dat het Nederlandse privaatrecht onlosmakelijk onderdeel uitmaakt van de juridische infrastructuur van onze marktsamenleving. Het laat ook zien dat het vermogensrecht in samenspel met specifieke publiekrechtelijke regels van marktregulering en met zelfregulering, een rechtssysteem vormt dat markten faciliteert en geleidt.”

- Boom W.H. van (2020), Privaatrecht en markt. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.

Transnational Financial Rulemaking: An Application of Comparative Law & Global Legal Pluralism

Ebbe Rogge has written a paper on transnational financial rulemaking. Financial rules are designed at the transnational level, by organizations (such as the Basel Committee on Banking Supervision) composed of many different national regulators seeking to create uniform and harmonized legal frameworks. Therefore, no nation state is self-autonomous on financial rulemaking. It is argued in this paper

that comparative legal theory and global legal pluralism have become essential tools for understanding financial regulation. Such an approach allows for new insights into: the difficulties of creating uniform rules; why nation states decide to implement them; and how to measure the effectiveness of this implementation. The paper was accepted during the summer of 2019, and published in 2020 in *The Review of Banking and Financial Law* (<http://www.bu.edu/rbfl/>). This is the first and one of the US' leading scholarly banking and financial law journals, prepared by students of the Banking & Financial Law programme at Boston University School of Law.

- Rogge E. (2019), *Transnational Financial Rulemaking: An Application of Comparative Law & Global Legal Pluralism*, *Review of Banking and Financial Law* 39(1): 499-548.

Auteursrecht-trollen

Dirk Visser, Charlotte Vrendenburg en Bram Bogaerts schreven een artikel over auteursrecht-trollen: bedrijven die auteursrechten verwerven of auteursrechthebbenden vertegenwoordigen om vergoedingen te incasseren die hoger zijn dan gebruikelijke vrijwillige licentievergoedingen. Hun bijdrage in

AMI 2020/5 gaat over auteursrecht-trollen en hun gedrag, de redenen waarom ze bestaan en de manieren waarop zij bestreden kunnen worden.

- Visser D.J.G., Vrendenburg C.J.S. & Bogaerts B. (2020), *Auteursrecht-trollen. Hoe ze te herkennen en hoe ze te bestrijden*, *AMI 2020(5)*: 141-150.

Wetenschappelijke publicaties | *Scholarly publications*

- Arenoe B. & Rest J.I. van der (2020), Does Willingness to Pay for Rate Conditions Depend on the Booking Window? A Novel Time-Dependent Conjoint Analysis Approach, *Cornell Hospitality Quarterly* 61(2): 213-222.
- Asperen P. van & Koster H. (2020), Leveranciers van elektriciteit en warmte in financiële moeilijkheden: een verkenning van de wettelijke regelingen, *Onderneming en Financiering* 28(4): 70-93.
- Baaij C.J.W. (2020), ‘Maximov’ revisited: Naar een ruimere bevoegdheid van de rechter om een vernietigd buitenlands arbitraal vonnis alsnog van verlof tot tenuitvoerlegging te voorzien, *Maandblad voor Vermogensrecht* 2020(6): 217-226.
- Baaij C.J.W. (2020), Arbitrage door de lens van Hijma’s nulliteitsbegrip: een rustige compositie. In: Breedveld-de Voogd C.G. (red.) *Sluiterijd – Reflecties op het werk van Jaap Hijma*. Deventer: Wolters Kluwer. 35-47.
- Baaij C.J.W., Cabrelli D. & Macgregor L. (red.) (2020), *Interpretation of Commercial Contracts in European Private Law. The Common Core of European Private Law Series*. Cambridge: Intersentia.
- Baldee M.H. & Nijland J. (2020), De Mobiliteitsrichtlijn en implementatie van deze richtlijn voor grensoverschrijdende verrichtingen, *Maandblad voor Ondernemingsrecht* 2020(8/9): 233-242.
- Beukering-Rosmuller E.J.M. van (2020), Het Verdrag van Singapore en de gewijzigde UNCITRAL Model Law mediation. *Nieuw UNCITRAL-instrumentarium ter bevordering van het gebruik van ADR/mediation in de internationale handelspraktijk*, *Tijdschrift voor Arbitrage* 2020(4): 125-131.
- Bochove L.M. van & Graaf T.J. de (2020), De discriminerende werking van de algemenevoorwaardenafdeling, *Maandblad voor Vermogensrecht* 2020(11): 386-391.
- Bochove L.M. van (2020), Het tinnen jubileum van Rome I: best practices en valkuilen, *Nederlands Internationaal Privaatrecht* 2020(2): 216-233.
- Bochove L.M. van (2020), Het toepasselijk recht op gebundelde kartelschadeclaims - Van mozaïek tot Rubik’s Cube, *Maandblad voor Ondernemingsrecht* 2020(1 & 2): 9-15.
- Bochove L.M. van (2020), The application of the Rome I and Rome II Regulations in the Netherlands. In: Guinchard E. (Ed.) *Rome I and Rome II in Practice*. Antwerpen: Intersentia. unpublished.
- Bochove L.M. van (2020), The application of the Rome I and Rome II Regulations in the Netherlands. In: Guinchard E. (red.) *Rome I and Rome II in Practice*. Cambridge: Intersentia. 417-444.
- Bolscher K.G.A. & Bruning M.R. (2020), Het hoorrecht van minderjarigen: leeftijdsgrens nog houdbaar?. In: Bruning M.R., Klep K. & Punselie E.C.C., *De invloed van 30 jaar IVRK in Nederland – perspectieven voor de rechtspraktijk*, Deventer: Wolters Kluwer. 51-62.

- Boom W.H. van (2020), Art. 6:278 BW - slecht gekrijte keu leidt tot gescheurd laken, in: Breedveld-de Voogd C.G. et al. (red.), Sluiterijd – Reflecties op het werk van Jaap Hijma, Deventer: Wolters Kluwer. 279-288.
- Boom W.H. van (2020), Insuring vs. investing in litigation: a comparative legal history of litigation insurance and claim investment, *Comparative Legal History* 8(1): 1-25.
- Boom W.H. van (2020), Onvoorziene omstandigheden en coronacrisis: #sharetheburden?, *Nederlands Tijdschrift voor Burgerlijk Recht* 2020(4): 85-89.
- Boom W.H. van (2020), *Privaatrecht en markt*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.
- Boom W.H. van, Rest J.I. van der, Bos C. van den & Dechesne M. (2020), Consumers Beware: Online Personalized Pricing in Action! How the Framing of a Mandated Discriminatory Pricing Disclosure Influences Intention to Purchase, *Social Justice Research* 33(3): 331-351.
- Boon J.M.G.J. (2020), A New Kid on the Block: A Review of the EU DIP in the European Insolvency Regulation (Recast) and the Preventive Restructuring Directive, in: Gant J.L.L. (ed.), *Harmonisation of Insolvency and Restructuring Laws in the EU*, Nottingham: INSOL Europe. 46-61.
- Boon J.M.G.J. (2020), Inventory Report on International Recommendations from Standard-Setting Organisations. In: European Law Institute, Wessels B., Madaus S. & Boon J.M.G.J. (Eds.) *Rescue of Business in Europe: a European Law Institute instrument*. Oxford: Oxford University Press. 1089-1330.
- Boon J.M.G.J. (2020), New Arrivals in EU Restructuring Law: the DIP and the PIFOR, *International Corporate Rescue* 17(6): 426-435.
- Borucki C., Kahn C., Stettler G., Bentvelzen F.C. & Nuninga W.Th. (2020), Oorzakelijk verband [in: Grotius-Pothier University Research Group in comparative law (ed.), *Een rechtsvergelijkende analyse van de Belgische hervorming van het buitencontractuele aansprakelijkheidsrecht: enkele suggesties voor wetgever en rechter*], *Tijdschrift voor Belgisch Burgerlijk Recht = Revue générale de droit civil belge* 2020(3): 141-151.
- Broekema M.J.R. (1 April 2020), Cognitive bias in the judgment of business valuations and valuers : how systematic patterns of irrationality affect entrepreneurs, legal professionals and business valuers (PhD thesis. Institute of Tax Law and Economics, Faculty of Law, Leiden University) Meijers-reeks no. MI-339. Supervisor(s) and Co-supervisor(s): Rest J.I. van der, Zwan P.W. van.
- Broekema M.J.R., Strohmaier N., Adriaanse J.A.A. & Rest J.I. van der (2020), Are Business Valuers Biased? A Psychological Perspective on the Causes of Valuation Disputes, *Journal of Behavioral Finance*: 1-20 (published online).
- Broesterhuizen A.E. & Plas H. (2020), Breedplaatvloeren: een nieuwe werkelijkheid?, *Tijdschrift voor Bouwrecht* 2020(2): 107-115.
- Bruning M.E. (2020), Rechtsvinding bij Daan Asser: moderne rechtstoepassing volgens het klassieke syllogisme. In: Bock, R.H. de; Klomp, R.J.Q. & Schaafsma-Beversluis, E.L. (Eds.), *Voor Daan Asser. Procesrechtelijke desiderata ter gelegenheid van zijn*

- 75ste verjaardag, (Asser-bundel). Deventer: Wolters Kluwer. 39-53.
- Bruning M.R. & Bolscher K.G.A. (2020), Juridische analyse van de procespositie en het hoorrecht van minderjarigen. In: Bruning M.R., Smeets D.J.H., Bolscher K.G.A., Peper J.S., Boer R. de (Eds.) Kind in proces: van communicatie naar effectieve participatie: Het hoorrecht en de procespositie van minderjarigen in familie- en jeugdzaken. Meijers-reeks no. 335 Nijmegen: Wolf Legal Publishers. 23-122.
 - Bruning M.R. & Mosk M. (2020), Word ik gehoord? Participatiemogelijkheden van het kind in internationale kinderontvoeringsprocedures, Tijdschrift Relatierecht en Praktijk 2020(4): 28-35.
 - Bruning M.R. & Mosk M.Q.M. (2020), Word ik gehoord? Participatiemogelijkheden van het kind in internationale kinderontvoeringsprocedures, Tijdschrift relatierecht en praktijk 2020(4): 28-36.
 - Bruning M.R. & Peper J.S. (2020), Giving Children a Voice in Court? Age Boundaries for Involvement of Children in Civil Proceedings and the Relevance of Neuropsychological Insights, Erasmus Law Review 2020(1).
 - Bruning M.R., Klep K. & Punselie E.C.C. (2020), De invloed van 30 jaar IVRK in Nederland – perspectieven voor de rechtspraktijk, Deventer: Wolters Kluwer.
 - Bruning M.R., Smeets D.J.H., Bolscher K.G.A., Peper J.S. & Boer R de (2020), Kind in proces: van communicatie naar effectieve participatie - het hoorrecht en de procespositie van minderjarigen in familie- en jeugdzaken. Meijers-reeks no. 335. Nijmegen: Wolf Legal Publishers.
 - Bruning M.R., Smeets D.J.H., Bolscher K.G.A., Peper J.S. & Boer R. de (2020), Het hoorrecht van de procespositie van minderjarigen in familie- en jeugdzaken geëvalueerd, Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht 2020(4): 96-104.
 - Clercq S. de & Koster H. (2020), Waarheen met de digitale algemene vergadering?, Tijdschrift voor vennootschapsrecht, rechtspersonenrecht en ondernemingsbestuur 2020(6): 230-239.
 - Daroui M. (9 June 2020), Managing a sustainable career in the contemporary world of work: personal choices and contextual challenges (PhD thesis. Institute of Tax Law and Economics , Faculty of Law, Leiden University) Meijers-reeks no. MI-348. Supervisor(s) and Co-supervisor(s): Rest J.I. van der, Pluut H.
 - De Filippi P., Mannan M. & Reijers W. (2020), Blockchain as a Confidence Machine: The Problem of Trust & Challenges of Governance, Technology in Society 62(101284): 1-14.
 - Declercq S., Hick T., Boissan P., Hafi S. & Pannebakker E.S., Responsabilité précontractuelle, Revue de Droit International et de Droit Comparé 2020(2): 190-199.
 - Es P.C. van (2020), De jaarlijkse opgave van art. 3:205 lid 4 BW bij vruchtgebruik en bij een fideïcommis de residuo, WPNR: Weekblad voor privaatrecht, notariaat en registratie 2020(7269): 109-112.
 - Es P.C. van (2020), Het bezwaren van vruchtgebruikgoederen: niet zonder bezwaren, WPNR: Weekblad voor privaatrecht, notariaat en registratie 2020(7274): 194-197.
 - Es P.C. van (2020), Vruchtgebruik [Tweede druk] Monografieën BW. B-serie no. B10. Deventer: Wolters Kluwer.

- Graaf T.J. de (2020), Combineren van koop en dienstverlening, in: Breedveld-de Voogd C.G. et al. (red.), Sluiterijd – Reflecties op het werk van Jaap Hijma, Deventer: Wolters Kluwer. 337-349.
- Groot C. de (2020), Enkele opmerkingen over beëindiging van de arbeidsovereenkomst met een bestuurder van een rechtspersoon na ontslag: opzeggen of ontbinden?, *Onderneming en Financiering* 28(1): 47-58.
- Haentjens M., Graaf T.J. de & Kokorin I. (2020), The Failed Hopes of Disintermediation: Crypto-Custodian Insolvency, Legal Risks and How to Avoid Them, *Singapore Journal of Legal Studies* 2020 (October-November).
- Haverkort L.E.M., Cooten R. van, Plas H. & Schouten S.S. (2020), Kroniek UAV-GC uitspraken 2019, *Bouwrecht* 2020(4).
- Hebly J.M. & Pellegrom B.J.A. (2020), De ACM in het aanbestedingsrecht: toezicht naast boete?. In: Breedveld-de Voogd C.G., Castermans A.G., Krans H.B., Wissink A. (red.) Sluiterijd – Reflecties op het werk van Jaap Hijma. Deventer: Wolters Kluwer. 373-388.
- Hessels J., Rietveld C.A. & Zwan P.W. van der (2020), The Relation Between Health and Earnings in Self-Employment, *Frontiers in Psychology* 11(801): 1-11.
- Hessels J., Rietveld C.A., Thurik A.R. & Zwan P.W. van der (2020), The higher returns to formal education for entrepreneurs versus employees in Australia, *Journal of Business Venturing Insights* 13: e00148.
- Hoogendoorn B., Zwan P.W. van der & Thurik R. (2020), Goal heterogeneity at start-up: are greener start-ups more innovative?, *Research Policy* 49(10): 1-17.
- Houben I.S.J. (2020), Contractvrijheid voor de bank? Opzegging van een betaalrekening, *Maandblad voor Vermogensrecht* 2020(7/8): 287-293.
- Huijgen W.G. & Roes B.H.J. (2020), Verleden, heden en toekomst van de Wkpb, *WPNR: Weekblad voor privaatrecht, notariaat en registratie* 2020(7301): 782-788.
- Huijgen W.G. (2020), Focus op economische eigendom anno 2020. In: Breedveld-de Voogd C.G., Castermans A.G., Krans H.B., Wissink A. (red.) Sluiterijd – Reflecties op het werk van Jaap Hijma. Deventer: Wolters Kluwer. 99-108.
- Jansen A.C. (2020), Related party transactions, de tegenstrijdigbelangregeling en het voorkomen van belangenverstrengeling in de Nederlandse Corporate Governance Code: waar zijn we nu aan toe?, *Onderneming en Financiering* 28(3): 45-59.
- Kemp P.C.M. (23 januari 2020), Enforced performance of commercial sales contracts in the Netherlands, Singapore and China (Dissertatie. Institute of Private Law, Leiden Law School, Leiden University). Den Haag: Eleven International Publishing. Promotor(en): H.B. Krans, M.H. Wissink.
- Kloosterboer K. & Punselie E.C.C. (2020), Voor de verandering; de lange weg naar een formele rechtsingang voor minderjarigen, *FJR* 2020(52): 238-244.
- Kokorin I. (2020), Conflicts of interest, intra-group financing and procedural coordination of group insolvencies, *International Insolvency Review* .
- Kokorin I. (2020), Contracting Around Insolvency Jurisdiction: Private Ordering in European Insolvency Jurisdiction Rules and Practices. In: Lazić V., Stuij

- S. (Eds.) Recasting the Insolvency Regulation: Improvements and Missed Opportunities. Short Studies in Private International Law Den Haag: Asser Press. 21-58.
- Kokorin I. (2020), Co-ordination in bank resolution and the issue of conflicts of interest, *Journal of International Banking Law and Regulation* 35(3): 107-115.
 - Kokorin I. (2020), European Cross-Border Banking and Banking Supervision Review of: Singh, D. (2020) European Cross-Border Banking and Banking Supervision, *International Insolvency Review* 30(3).
 - Kokorin I. (2020), Intra-Group Financial Support in a Crisis: Between Rescue and Abuse, *Norton Journal of Bankruptcy Law and Practice* 29(5): 378-420.
 - Kornelis I. & Punselie E.C.C. (2020), Fysiek en emotioneel een meisje, maar juridisch gezien een jongen. Een reactie op het conceptwetsvoorstel tot verandering van de voorwaarden voor wijziging vermelding geslacht op geboorteakte?. In: Bruning M.R., Klep K.F.M. & Punselie E.C.C. (Eds.) *De invloed van 30 jaar Kinderrechtenverdrag in Nederland. Perspectieven voor de rechtspraktijk*. Deventer: Wolters Kluwer.
 - Koster H. (2020), De Wet zorgplicht kinderarbeid nader belicht, *Onderneming en Financiering* 2020(1).
 - Koster H. (2020), Het wetsvoorstel wettelijke bedenktijd beursvennootschappen onderzocht, *Onderneming en Financiering* 28(3): 75-89.
 - Koster H. (2020), Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in Nederland: Naar een MVO-code?. In: Lückerath-Rovers, M.; Ees, H. van; Kaptein, M.; Wuisman, I.S. (Eds.) *Jaarboek Corporate Governance* 2020-2021. Deventer: Wolters Kluwer. 43-54.
 - Koster H. (2020), Rapport van de Adviescommissie belastingheffing van multinationals nader bekeken, *Maandblad voor Ondernemingsrecht* 2020(8/9): 271-276.
 - Koster H. (2020), Towards better implementation of the European Union's anti-money laundering and countering the financing of terrorism framework, *Journal of Money Laundering Control* 2020(2).
 - Kralingen J. van (26 februari 2020), De ondeelbaarheid van het pand- en hypotheekrecht; deconstructie van een leerstuk : een historisch-comparatieve studie (Dissertatie. Institute of Public Law, Faculty of Law, Leiden University) Meijers-reeks nr. MI-336. Den Haag: Boomjuridisch. Promotor(en): Zwolve W.J., Koops E.
 - Krans H.B. & Castermans A.G. (2020), Het bewijsrecht in de schijnwerper, voortdurend. In: Bock, R.H. de; Klomp, R.J.Q.; Schaafsma-Beversluis, E.L. (Eds.) *Voor Daan Asser. Procesrechtelijke desiderata ter gelegenheid van zijn 75ste verjaardag (Asser-bundel)*. Deventer: Wolters Kluwer. 171-179.
 - Krans H.B. & Nylund A. (2020), Aspects of Procedural Autonomy. In: Krans H.B., Nylund A. (red.) *Procedural Autonomy Across Europe*. Mortselt: Intersentia. 1-12.
 - Krans H.B. (2020), Prijsvermindering krachtens gedeeltelijke ontbinding als alternatief voor schadevergoeding, in: Breedveld-de Voogd C.G. et al. (red.), *Sluiterij – Reflecties op het werk van Jaap Hijma*, Deventer: Wolters Kluwer. 267-277.
 - Krans H.B. (2020), Procedural Autonomy in the Netherlands. A Fading Relic?. In: Krans H.B., Nylund

- A. (red.) *Procedural Autonomy Across Europe*. Mortsels: Intersentia. 101-118.
- Loon L. van, Hessels J., Rietveld C.A. & Zwan P.W. van der (2020), Separation From the Life Partner and Exit From Self-Employment, *Frontiers in Psychology* 11(1118): 1-13.
 - Mak V. (2020), Challenges of digitalisation for consumer contracts, *Annuario di diritto comparato e di studi legislativi* 11: 63-84.
 - Mak V. (2020), Legal Pluralism in European Contract Law *Oxford Studies in European Law*. Oxford: Oxford University Press.
 - Mennens A.M. & Pool J.M.W. (2020), Flattening the insolvency curve. Het voorkomen van onnodige coronafaillissementen door wijziging van insolventierecht?, *Tijdschrift voor Insolventierecht* 2020(3).
 - Nijland J. & Es, M. van (2020), Certificering bij beursvennootschappen: bescherming (van publieke belangen) door middel van certificering met ABN AMRO als case study. In: Zaman, D.F.M.M. et al (red.) *Random certificaten van aandelen (serie ars notarius 173)*. Deventer: Wolters Kluwer. 67-83.
 - Nijland J., Verdoes T.L.M., Lycklama à Nijeholt M.P. & Pham N.T. (2020), Hostile Takeovers: Desirable or Dangerous? A Survey Study into the Circumstances Under Which Hostile Takeovers in the Netherlands Are (Un)Permissible, *European Journal of Interdisciplinary Studies* 6(1): 77-89.
 - Nuninga W.T. & Veldt G.M. (2020), Normstelling voor deelverantwoordelijkheid in het ongeschreven recht. In: Breedveld-de Voogd, C.G.; Castermans, A.G.; Krans, H.B.; Wissink, A. (Eds.) *Sluiterij – Reflecties op het werk van Jaap Hijma*. Deventer: Wolters Kluwer. 109-121.
 - Nylund A. & Krans H.B. (2020), Comparative Insights on Procedural Autonomy. In: Krans H.B., Nylund A. (red.) *Procedural Autonomy Across Europe*. Mortsels: Intersentia. 227-244.
 - Pannebakker E.S. & Groupe Grotius Pothier (2020), Regards comparatistes sur la réforme belge du droit de la responsabilité extra-contractuelle : quelques suggestions pour le législateur et le juge, *Revue internationale de droit compare* 2020(1): 189-198.
 - Parsa H.G., Kreeger J.C, Rest J.I. van der, Xie L. & Lamb J. (2020), Why Restaurants Fail? Part V: Role of Economic Factors, Risk, Density, Location, Cuisine, Health Code Violations and GIS Factors, *International Journal of Hospitality and Tourism Administration* .
 - Plas H. (2020), Deze snelwegconcessie is wel/niet/deels wezenlijk gewijzigd, *Tijdschrift Aanbestedingsrecht: periodiek voor de aanbesteding van diensten, leveringen en werken* 2020(1).
 - Pluut H. & Hauw S. de (2020), Building the support network of new parents at work and outside. In: Karanika-Murray M., Cooper C. (Eds.) *Navigating the return-to-work experience for parents: Maintaining work-family well-being*. Abingdon: Routledge. 22-33.
 - Pluut H. & Wonders J. (2020), Not able to lead a healthy life when you need it the most: Dual role of lifestyle behaviors in the association of blurred work-life boundaries with well-being, *Frontiers in Psychology* 11(607294): 1-15.
 - Rank W.A.K. & Tomé M. (2020), PSD2 and the safeguarding of clients' funds: a comparative analysis with respect to funds of payment service users in

- the Netherlands and Brazil, *Butterworths Journal of International Banking and Financial Law* 2020(9): 620-623.
- Rank W.A.K. (2020), Contractuele verrekening bij faillissement: de Hoge Raad gooit de remmen los, *Maandblad voor Vermogensrecht* 2020(4): 159-167.
 - Rank W.A.K. (2020), Financiële transacties met pensioenfondsen: laven tussen toezichtrecht en civiel recht. In: Breedveld-de Voogd C.G., Castermans A.G., Krans H.B., Wissink A. (Eds.) *Sluiterijd – Reflecties op het werk van Jaap Hijma*. Deventer: Wolters Kluwer. 49-61.
 - Reflecties op het werk van Jaap Hijma. Deventer: Wolters Kluwer. 183-191.
 - Reijers W., Wuisman I.S., Mannan M., De Filippi P., Wray C., Rae-Looi V., Cubillos Vélez A. & Orgad L. (2020), Now the Code Runs Itself: On-Chain and Off-Chain Governance of Blockchain Technologies, *Topoi: An International Review of Philosophy*.
 - Rest J.I. van der, Sears A.M., Miao L. & Wang X.L. (2020), A note on the future of personalized pricing: cause for concern, *Journal of Revenue and Pricing Management* 19(2): 113-118.
 - Rest J.I. van der, Wang X.L. & Miao L. (2020), Editorial: Ethical concerns and legal challenges in revenue and pricing management, *Journal of Revenue and Pricing Management* 19(2): 83-84.
 - Romashchenko I. (1 April 2020), Related party transactions and corporate groups : when Eastern Europe meets the West (PhD thesis. Institute of Private Law, Faculty of Law, Leiden University). Supervisor(s) and Co-supervisor(s): Bartman S.M., Radwan A.
 - Schaafsma S.J. (2020), Het risico van een antwoord. Observaties over prejudiciële vragen en een retourtje Luxemburg, *Intellectuele Eigendom en Reclamerecht* 2020(41): 322-330.
 - Sikkema T.H. (2020), Zaaksvervangning bij gezamenlijke verkrijging door echtgenoten, *Fiscaal tijdschrift vermogen* 2020(9): 6-10.
 - Smeets D.J.H., Bruning M.R., Boer R. de & Bolscher K.G.A. (2020), Praktijkonderzoek naar ervaringen met de civiele procespositie van minderjarigen. In: Bruning M.R., Smeets D.J.H., Bolscher K.G.A., Peper J.S., Boer R. de (Eds.) *Kind in proces: van communicatie naar effectieve participatie: Het hoorrecht en de procespositie van minderjarigen in familie- en jeugdzaken*. Meijers-reeks no. 335 Nijmegen: Wolf Legal Publishers. 161-234.
 - Snijders H.J. (2020), 5 jaar Arbitragewet 2015 én andere ontwikkelingen in het afgelopen lustrum, *Tijdschrift voor Arbitrage* 2020(1): 1-6.
 - Snijders H.J. (2020), Bewijs, tegen(deel)bewijs en rechtelijke vermoedens. In: Bock, R.H. de; Klomp, R.J.Q.; Schaafsma-Beversluis, E.L. (red.) *Voor Daan Asser. Procesrechtelijke desiderata ter gelegenheid van zijn 75ste verjaardag (Asser-bundel)*. Deventer: Wolters Kluwer. 249-259.
 - Snijders H.J. (2020), Openbaar aanbod en aanvaarding daarvan, in het bijzonder bij zwartrijden. In: Breedveld-de Voogd, C.G.; Castermans, A.G.; Krans, H.B.; Wissink, A. (red.) *Sluiterijd –*
 - Stel A. van & Zwan P.W. van der (2020), Analyzing the changing education distributions of solo self-employed workers and employer entrepreneurs in Europe, *Small Business Economics* 55: 429-445.

- Strohmaier N. (1 July 2020), Making sense of business failure: a social psychological perspective on financial and legal judgments in the context of insolvency (PhD thesis. Institute of Tax Law and Economics , Faculty of Law, Leiden University) Meijers-reeks no. MI-349. Supervisor(s) and Co-supervisor(s): Adriaanse J.A.A., Pluut H.
- Strohmaier N., Pluut H., Bos K. van den, Adriaanse J.A.A. & Vriesendorp R.D. (2020), Hindsight bias and outcome bias in judging directors' liability and the role of free will beliefs, *Journal of Applied Social Psychology* : 1-18.
- Veldt G.M. (10 June 2020), Europese productnormen en privaatrechtelijke normstelling (PhD thesis. Institute of Private Law , Faculty of Law, Leiden University). Supervisor(s): Snijders H.J.
- Veldt G.M. (2020), Europese productnormen en privaatrechtelijke normstelling (R&P nr.CA122), Deventer: Wolters Kluwer 2020 (handelseditie dissertatie).
- Verkroost D.S. & Bruning M.R. (2020), De jeugdbeschermingstafel: niet over, maar met de minderjarige. Betrokkenheid van minderjarigen bij besluitvorming aan de jeugdbeschermingstafel nu en in de toekomst. In: Bruning M.R., Klep K. & Punselie E.C.C., *De invloed van 30 jaar IVRK in Nederland – perspectieven voor de rechtspraktijk*, Deventer: Wolters Kluwer. 63-78.
- Visser D.J.G., Vrendenburg C.J.S. & Bogaerts B. (2020), Auteursrecht-trollen. Hoe ze te herkennen en hoe ze te bestrijden, *AMI* 2020(5): 141-150.
- Vriesendorp R.D., Boon J.M.G.J., Tasman D. & Selander E. (2020), Mediators in the EU Restructuring and Insolvency Landscape. In: Gant, J.L.L. (red.) *Harmonisation of Insolvency and Restructuring Laws in the EU: Papers from the INSOL Europe Academic Forum Annual Conference*, Copenhagen, Denmark, 25-26 September 2019. Nottingham: INSOL Europe. 140-154.
- Wabl G. & Boon J.M.G.J. (2020), Das neue “Dutch Scheme” – Die Niederlande am Weg zum neuen Restrukturierungshub?, *ZIK* 2020(173): 151-156.
- Weide J.A. van der (2020), Gefixeerd in ruimte en tijd. In: Breedveld-de Voogd, C.G.; Castermans, A.G.; Krans, H.B.; Wissink, A. (Eds.) *Sluistertijd – Reflecties op het werk van Jaap Hijma*. Deventer: Wolters Kluwer. 87-98.
- Weide J.A. van der (2020), The Netherlands Commercial Court (NCC): Its Challenges and Perspectives. In: Chen L., Janssen A. (Eds.) *Dispute Resolution in China, Europe and World. Ius gentium: comparative perspectives on law and justice* no. 79 Heidelberg: Springer. 81-108.
- Winter J.W., Jongh J.M. de, Hijink J.B.S, Timmerman L., Solinge G. van, Lennarts M.L., Wezeman J.B., Bulten C.D.J., Bartman S.M., Lokin E.C.H.J., Wuisman I.S., Vletter-van Dort H.M., Schwarz C.A., Verbrugh M.A., Roest J., Raaijmakers G.T.M.J., Koster H., Kemp B., Olaerts M., Joosen E.P.M., Boschma H.E., Verdam A.F., Schutte-Veenstra J.N., Willems J.H.M. & Rensen G.C.J. (2020), Naar een zorgplicht voor bestuurders en commissarissen tot verantwoorde deelname aan het maatschappelijk verkeer, *Ondernemingsrecht*
- Wuisman I.S. (2020), Bestuur en besluitvorming. In: Lückcrath-Rovers, M.; Ees, H. van; Kaptein, M.; Wuisman, I.S. (Eds.) *Jaarboek Corporate Governance*

2020-2021. Deventer: Wolters Kluwer. 195-209.

- Zwan P.W. van der, Hessels J. & Burger M. (2020), Happy Free Willies? Investigating the relationship between freelancing and subjective well-being, Small Business Economics 55: 475-491.

Advisering, Subsidies, Commissiewerk | *Consultancy, Grants, Committee Work*

Adviescommissie Smartengeld Groningen

Op 2 december 2019 bracht de *Commissie Vergoeding van immateriële schade in Groningen* advies uit aan de Minister van EZK. Het advies “Iets van Erkenning” is opgesteld door een commissie bestaande uit *Albert Verheij* (Universiteit Groningen), *Marc Loth* (Universiteit Tilburg) en *Willem van Boom* (Universiteit Leiden). De aardbevingsschade in Groningen is qua omvang uniek. Voor de daardoor in de loop der jaren veroorzaakte smart (in juridisch jargon: immateriële schade), is geen eenvoudige tabel voorhanden waar we het schadebedrag aan kunnen aflezen. De smart verschilt ook nogal: jaren moeten wachten in onzekerheid over schadevergoeding is anders dan twee keer moeten verhuizen. En dat is weer anders dan onrust, slapeloosheid, disfunctioneren op het werk, spanningen in het gezin. De Commissie was daarom gevraagd om advies uit te brengen aan EZK over de vraag hoe het IMG, het in 2020 op te richten Instituut Mijnbouwschade Groningen, met dat soort aanvragen tot schadevergoeding moet omgaan. Het IMG moet namelijk straks de regels van het BW toepassen op smartengeldaanvragen. Het advies geeft richting aan hoe die afwikkeling kan plaatsvinden, tegen de achtergrond van het BW en met inachtneming van de bijzondere bestuursrechtelijke inbedding van de smartengeldaanvraag. Het advies beveelt aan om bedragen en categorieën op een simpele wijze te standaardiseren en om vertrouwen in de aanvrager centraal te stellen. Het advies is in 2020 openbaar

gemaakt; het zal door het IMG worden betrokken in de vorming van de eigen procedures.

Benoemingen Jan-Michiel Hebly

In april 2020 is *Jan-Michiel Hebly* tot twee mooie functies benoemd. Zo is hij in opdracht van het ministerie van binnenlandse zaken benoemd tot voorzitter van de werkgroep *Herziening UAV*; de herziening hangt samen met de voorgenomen inwerkingtreding van de *Wet Kwaliteitsborging* in 2021. Daarnaast is hij ook voor een periode van 3 jaar benoemd tot lid van het Algemeen Bestuur van het Leids Universiteits Fonds (LUF).

Children in court proceedings should be heard at much younger age

Commissioned by the Research and Documentation Centre (WODC) of the Ministry of Justice and Security, *Mariëlle Bruning*, *Daisy Smeets*, *Apollonia Bolscher*, *Jiska Peper* and *Renske de Boer* conducted research into the right to be heard and the position of minors in the family and youth justice system which led to the publication of the

report 'Kind in proces: van communicatie naar effectieve participatie'.

The report concludes that a shift is required from communication towards the effective participation of – even quite young – minors in family and child law proceedings by implementing a number of improvements. For example, children from the age of eight – instead of the current twelve years – should be invited to be heard during proceedings involving family and child law. It should be made possible for minors aged twelve and older to initiate proceedings independently as well as to lodge an appeal. Certain factors related to context concerning the participation of minors in proceedings should be improved too. Another recommendation is that children should be supported more often during court proceedings by professionals such as a lawyer or guardian.

Rapport: empirische onderzoeksmethoden in het Nederlands rechtencurriculum

Drie onderzoekers van ons onderzoeksprogramma hebben een inventarisatie verricht van het aanwezige ELS-onderwijs aan negen Nederlandse rechtenfaculteiten.

Ekaterina Pannebakker, Helen Pluut en Stijn Voskamp hebben samen met Wouter de Zanger van de Universiteit Utrecht onderzoek gedaan naar het onderwijs dat wordt gegeven aan juristen over empirie en empirische onderzoeksmethoden. Het onderzoek vond plaats in het kader van de Stimuleringsactie Empirical Legal Studies fase II, die voortbouwt op de eerste Nationale Stimuleringsactie Empirical Legal Studies. Deze stimuleringsacties zijn gefinancierd door de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).

Nadat de stimuleringsactie van start was gegaan, verscheen aan het einde van 2018 het Sectorplan Rechtsgeleerdheid, waarin OCW extra middelen beschikbaar stelde om wetenschappelijk onderzoek binnen rechtsgeleerdheid te versterken. Naar aanleiding van het sectorplan is een landelijke overleggroep ontstaan, het Platform ELS. De uitgebreide rondgang langs de diverse opleidingen Rechtsgeleerdheid in Nederland heeft onder auspiciën van het Platform ELS plaatsgevonden.

Het onderzoeksrapport, getiteld 'Onderweg naar morgen – een inventarisatie van empirische onderzoeksmethoden in juridisch onderwijs' is via open access beschikbaar. Klik [hier](#) om het rapport in te zien. In het rapport wordt per faculteit

een nauwkeurig beeld geschetst van de vakken met aandacht voor empirische methoden én de huidige expertise op het gebied van ELS. Daarmee is het rapport een belangrijke stap in de doorontwikkeling van ELS-onderwijs aan de Nederlandse rechtenfaculteiten, een van de doelstellingen van het Sectorplan Rechtsgeleerdheid.

Het Platform ELS committeert zich de komende jaren aan een verdere intensivering van samenwerking op het vlak van onderwijsdiensten die gerelateerd zijn aan ELS. Het streven is om gericht onderwijs te ontwikkelen dat bijdraagt aan het opleiden van een nieuwe generatie ‘empirisch-juristen’ die zowel in staat is empirisch onderzoek te doen als dat te vertalen naar de implicaties voor rechtsnormen.

LUF-subsidie voor uitgave juridisch dagboek Van Bleiswijk

Namens het Meijersfonds ondersteunde het LUF in 2020 met een projectsubsidie van 2.500 een kritische editie van het juridisch dagboek van Johan van Bleiswijk, raadsheer in de Hoge Raad van Holland tussen 1723 en 1748. Het onderzoek werd uitgevoerd door [Egbert Koops](#), [Tim van Polanen](#) en [Boudewijn Sirks](#) (emeritus hoogleraar University of Oxford).

Het juridisch dagboek van Van Bleiswijk is om verschillende redenen van belang. Rechters spreken door hun vonnis en doorbreken zelden of nooit het geheim van raadkamer. In de achttiende eeuw was dit

niet anders. Bovendien werden vonnissen destijds niet van een publieke motivering voorzien. In hun privédagboeken klapten de rechters echter flink uit de school. De Leidse hoogleraar E.M. Meijers, naamgever van het Meijersfonds dat na zijn dood in 1954 door zijn familie is ingesteld, riep daarom in 1919 op tot meer onderzoek naar de rechtspraak van de zeventiende en achttiende eeuw. Zelf publiceerde hij het door hem “na menig Sherlock Holmes uurtje” teruggevonden dagboek van de vermaarde raadsheer en geleerde Cornelis van Bynkershoek. Meijers wist in 1919 echter nog niet dat diens directe collega Johan van Bleiswijk voor dezelfde periode ook een dagboek had bijgehouden. Vergelijking van de twee dagboeken onderling en met het archief van de Hoge Raad, dat inmiddels geheel is gedigitaliseerd, maakt het mogelijk om in detail te reconstrueren hoe vroegmoderne rechters tot hun oordeel kwamen. Bovendien werpt het onderzoek een licht op de vraag hoe juridische kennis institutioneel werd verankerd.

In dit onderzoeksproject werd het dagboek van Johan van Bleiswijk voor het eerst uitgegeven en van een kritisch commentaar voorzien. Na peer review zal de publicatie onder auspiciën van de Commissie voor de Geschiedenis van de Nederlandse Rechtswetenschap van de KNAW verschijnen in de Legal History Series van Brill. De projectsubsidie stelde de onderzoekers in staat om het boek voor een aantrekkelijke prijs of open access te laten verschijnen.

Onderzoekers van ondernemingsrecht winnen tender

Onderzoekers van de afdeling Ondernemingsrecht hebben in 2020 de tender gewonnen voor het project “Onderzoek

versterking verantwoordingsketen” van het Ministerie van Financiën, directie Financiële Markten.

De succesvolle tender werd voorbereid en ingediend door [Maaïke Lycklama à Nijeholt](#), [Alette Jansen](#), [Cees de Groot](#), [Tim Verdoes](#), [Jelle Nijland](#) en [Harold Koster](#).

Voor het voorgenomen onderzoek zijn de volgende twee onderzoeksvragen gesteld:

1) Hoe kan de verantwoordelijkheid van de gecontroleerde entiteit voor de opzet en de werking van de processen van governance, risicomanagement en beheersing in het kader van de jaarverslaggeving en de accountantscontrole gestimuleerd worden? en;

2) Hoe kan de communicatie tussen de gecontroleerde entiteit en haar stakeholders over de wijze waarop de opdrachtverlening aan en het toezicht op het functioneren van de externe accountant heeft plaatsgevonden, worden verbeterd?

Helen Pluut new chair of Young Academy Leiden

Young Academy Leiden brings together young researchers, gives them a say in policy-making and fosters interdisciplinary collaboration. [Helen Pluut](#) is the new chair of Young Academy Leiden as of September 2020. A double interview with her and former chair [Tom Louwerse](#) can be read [here](#).

WODC-onderzoek ‘eindevaluatie wet herziening kinderbeschermingsmaatregelen’

Samen met collega’s van de afdeling Jeugdrecht en Pedagogische Wetenschappen van de faculteit FSW is

[Mariëlle Bruning](#) in 2020 gestart met het WODC-onderzoek ‘eindevaluatie wet herziening kinderbeschermingsmaatregelen’ (per 1 januari 2015 in werking getreden). Het doel is om te beoordelen of de wet heeft geleid tot de gestelde doelen, of en zo ja hoe gevolg is gegeven aan in een tussentijdse evaluatie geconstateerde aandachtspunten en hoe de herziene wet aansluit

op actuele ontwikkelingen, waaronder de Jeugdwet en de uitvoering daarvan. De eindevaluatie zal bestaan uit juridisch-inhoudelijk en empirisch onderzoek (waaronder dossieronderzoek, interviews en focusgroepen), waarbij indicatoren worden gebruikt die eerder in een nulmeting en eerste meting in kaart zijn gebracht.

Onderzoek naar ‘De impact van de coronacrisis op de rechtspraak en de positie van kwetsbare rechtszoekenden’

[Mariëlle Bruning](#) doet mee aan het door ZonMW gehonoreerde onderzoek ‘De impact van de coronacrisis op de rechtspraak en de positie van kwetsbare rechtszoekenden’, dat in september 2020 is gestart. Een onderzoeksteam van de universiteiten Utrecht, Nijmegen en Leiden (prof. Miranda Boone, dr. Sigrid van Wingerden en prof. [Mariëlle Bruning](#)) brengt in kaart met welke

problemen de rechtspraak gedurende de coronacrisis is geconfronteerd, welke maatregelen zijn getroffen en welk effect dat heeft gehad op de grondrechten van kwetsbare rechtszoekenden en hun vertrouwen in de rechtspraak. Het onderzoek richt zich op drie rechtsgebieden, te weten het strafrecht, vreemdelingenrecht en civiel jeugdrecht. Er worden surveys afgenomen en interviews afgenomen met professionals en rechtszoekenden. De bevindingen uit het empirisch onderzoek zullen worden gezien in het licht van fundamentele rechten en de theorie van procedurele rechtvaardigheid. [Yasemin Glasgow](#), alumna van de master jeugdrecht en student-assistent van de afdeling Jeugdrecht, is als junior-onderzoeker bij dit onderzoek betrokken.

- ✓ **Gert-Jan Boon**
 - Gert-Jan Boon sprak op het PhD seminar van het Max Planck Instituut te Luxemburg. Tijdens een jaarlijks seminar op 9 en 10 januari 2020 – voor promovendi op het terrein van International, European and Regulatory Procedural Law – sprak Gert-Jan Boon over zijn onderzoek naar de debtor in possession (schuldenaar die het beheer over zijn bezit houdt) in het insolventierecht. Gert-Jan ging daarbij in op de positie van de debtor in possession in het Europese kader, in het bijzonder in de Europese Insolventieverordening (herschikking) uit 2015.
- ✓ **Mariëlle Bruning**
 - Bruning M.R. (14 september 2020), *Bang voor drang?* (Lezing). Utrecht: Werkconferentie: Bang voor Drang en Dwang.
 - Bruning M.R. (5 oktober 2020), *Key note address for Expert Group Responses to Violence against Children (CAHENF-VAC). A Recommendation on Reporting Violence Against Children in the Circle of Trust: Necessary and Useful?* (Lezing): Children's Rights Division Council of Europe.
 - Op 10 november 2020 gaf Mariëlle Bruning een keynote lezing 'Minderjarigen in geslotenheid: verbeteringen op komst?' tijdens het RSJ-congres 'de rechtspositie van jongeren in geslotenheid'.
- ✓ **Rogier Hartendorp**
 - Hartendorp R.C. (31 januari 2020), *Naar m(e) er rechtspraak?* (Oratie. Instituut Metajuridica, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Leiden). Leiden: Universiteit Leiden.
- ✓ **Jan-Michiel Hebly**
 - Op 6 februari 2020 heeft Jan-Michiel Hebly in de Sterrewacht een PAO cursus Actualiteiten Aanbestedingsrecht gegeven. Op 7 februari sprak hij tevens voor groep 7/8 van de Pius X-school te Voorburg over het aanbestedings- en bouwrecht.
- ✓ **Ilya Kokorin, Matthias Haentjens & Tycho de Graaf**
 - Haentjens M., Kokorin I. & Graaf T.J. de (17 september 2020), *The Insolvency of Crypto-Exchanges: Risks and Challenges* (Lezing): National University of Singapore.
- ✓ **Bart Krans**
 - On 12 February 2020 Bart Krans gave a lecture at a high seminar at the university of Uppsala (the oldest university in Sweden) on ex officio application of EU Law.
 - Krans H.B. (15 mei 2020), *Covid-19 and Civil Justice: three remarks* (Lezing). Montreal: Online conference Covid-19 and Civil Justice.

- ✓ **Jelle Nijland**
 - Nijland J. & Es M. van (17 september 2020), *Certificering bij beursvennootschappen. Bescherming (van publieke belangen) door middel van certificering met ABN AMRO als Case study* (Lezing). Oegstgeest: Symposium ‘Certificering’ georganiseerd door KNB en VON.
- ✓ **Jelle Nijland & Tim Verdoes**
 - Nijland J. & Verdoes T.L.M. (3 april 2020), *Hostile Takeovers: Desirable or Dangerous? A survey study into the circumstances under which hostile takeovers in the Netherlands are (un)permissible* (Lezing). Amsterdam: 21st International Conference on Social Sciences (ICSS XXI).
- ✓ **Lies Punselie**
 - Punselie E.C.C. (17 januari 2020), *Een kindje van de ooievaar? Over draagmoederschap: heden en toekomst* (Oratie. Instituut voor Privaatrecht, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden). Leiden: Universiteit Leiden.
- ✓ **Pim Rank**
 - Lezing op de jaarlijkse P.R.I.M.E. Finance Conference. Op 4 februari 2020 heeft Pim Rank een lezing gegeven op de jaarlijkse P.R.I.M.E. Finance Conference in het Vredespaleis in Den Haag. De lezing ging over de ‘Emerging Themes in Financial Law: Banks vs PISPs and AISP’s under PSD2: an Unlevel Playing Field?’.
- Rank W.A.K. (1 mei 2020), *Vermogensscheiding in de financiële sector (Kennisessie Zonder Naam)* (Lezing). Amsterdam: NautaDutilh.
- Rank W.A.K. (16 juli 2020), *Financiële zekerheidsovereenkomsten in de financiële praktijk (webinar)* (Lezing). Nijmegen: Centrum voor Postacademisch Juridisch Onderwijs.
- Rank W.A.K. (4 september 2020), *Crash Course Vermogensscheiding* (Lezing). Amsterdam: NautaDutilh.
- ✓ **Ebbe Rogge**
 - Rogge E. (3 april 2020), *Roundtable: Effectiveness of hard and soft law intervention by European Supervisory Authorities in the ESFS* (Lezing). London: King’s College London.
- ✓ **Tim Verdoes, Gert-Jan Boon & Jelle Nijland**
 - Verdoes T.L.M., Boon J.M.G.J. & Nijland J. (20 juli 2020), *The multifaceted relationship between value and the firm: a dialectic and eclectic approach to corporate governance* (Lezing). Amsterdam: Conference of the Society for the Advancement of Socio-Economics (SASE).
- ✓ **Charlotte Vrendenburg**
 - Vrendenburg C.J.S. (18 juni 2020), *Proceskostenveroordeling in IE-zaken* (Lezing). Amsterdam: Mr. S.K. Martens Academie.

Personeel | Staff

Op onze website www.coherentprivaatrecht.nl vindt u de meest recente lijst van onze medewerkers en (buiten) promovendi. In 2020 kwamen de volgende medewerkers in dienst om ons onderzoek te versterken:

- [Renske de Boer](#) trad aan als buitenpromovendus bij de afdeling Jeugdrecht.
- [Kimia Heidary](#) trad aan als promovendus bij de afdeling Bedrijfswetenschappen.
- [Alette Jansen](#) trad aan als promovendus bij de afdeling Ondernemingsrecht.
- [Rikardt Kemp](#) trad aan als buitenpromovendus bij de afdeling Bedrijfswetenschappen.
- [Harold Koster](#) trad aan als hoogleraar bij de afdeling Ondernemingsrecht.
- [Vanessa Mak](#) trad aan als hoogleraar bij de afdeling Civiel recht.
- [Meehea Park](#) trad aan als buitenpromovendus bij de afdeling Civiel recht.
- [Chris van Oostrum](#) trad aan als universitair docent bij de afdeling Ondernemingsrecht.
- [Mirella Peletier](#) trad aan als universitair docent bij de afdeling Civiel recht.
- [Willem Ruijs](#) trad aan als buitenpromovendus bij de afdeling Financieel recht.
- [Hosna Sheikhattar](#) trad aan als promovendus bij de afdeling Civiel recht.
- [Mirjam Sombroek-van Doorm](#) trad aan als universitair hoofddocent bij de afdeling Jeugdrecht.
- [Niek Strohmaier](#) trad aan als universitair docent bij de afdeling Bedrijfswetenschappen in het kader van het project 'Empirical Legal Studies'.
- [Melvin Tjon Akon](#) trad aan als buitenpromovendus bij de afdeling Civiel recht.
- [Marijke Veerman](#) trad aan als promovendus bij het Instituut voor Strafrecht en Criminologie en het Instituut voor Privaatrecht.
- [Gitta Veldt](#) trad aan als universitair docent bij de afdeling Civiel recht in het kader van het project 'Empirical Legal Studies'.
- [Yao Yuan](#) trad aan als buitenpromovendus bij de afdeling Ondernemingsrecht.

Universiteit
Leiden

Rechtsgeleerdheid